Magtanvendelser på Social- og Sundhedsudvalgets område 2020 (orienteringssag)

Sagsnr. 21/12251
Sagsansvarlig: vpek7

RESUME
Social- og Sundhedsudvalget præsenteres hvert år for en status på antallet af magtanvendelser på Socialområdet. Der var i alt 21 magtanvendelser i 2020.
Derudover har en fejlbehæftet registreringspraksis på et enkelt botilbud betydet, at der måtte ske ekstraordinær indberetning i en periode. Derfor er der et højt antal indberetninger på brug af tryghedsskabende velfærdsteknologi.

INDSTILLING
Direktøren for Social, Sundhed & Omsorg indstiller til Social- og Sundhedsudvalget,

1. at status på antallet af magtanvendelser på Socialområdet tages til efterretning, og

2. at sagen sendes til orientering i Handicaprådet.

BESLUTNING I SOCIAL- OG SUNDHEDSUDVALGET DEN 29-04-2021
Social- og Sundhedsudvalget tog status på antallet af magtanvendelser på Socialområdet til efterretning.

Social og Sundhedsudvalget sender sagen til orientering i Handicaprådet.

SAGSFREMSTILLING

Historik
Social- og Sundhedsudvalget orienteres hvert år om status på antallet af magtanvendelser indenfor Socialområdet. Denne sag beskriver status for 2020. Sagen for 2019 var på Social- og Sundhedsudvalgets møde 23. april 2020 (link til sag nr. 6 på Social- og Sundhedsudvalgets møde 23. april 2020).

Inddragelse og høring
Intet.

Beskrivelse
Pr. 1. januar 2020 trådte der nye regler for magtanvendelse i kraft. Grundlæggende er der ikke ændret i principperne for magtanvendelse. Magtanvendelse er stadig sidste udvej, når alt andet er afprøvet. Man skal altid forsøge med mindre indgribende metoder end magt. Skønnes det, at de pædagogiske metoder ikke har den nødvendige effekt, skal magtanvendelsen være så kortvarig og skånsom som muligt.
Den største ændring i lovgivningen er, at der nu også kan anvendes magt for at undgå skade på genstande af stor værdi og for at stoppe stærkt forstyrrende adfærd i f.eks. i et fællesrum på et botilbud eller et plejecenter. Tidligere var magtanvendelser kun tilladt i tilfælde, hvor der var konkret og overhængende risiko for personskade. Ligeledes er muligheden for at anvende velfærdsteknologiske redskaber til overvågning udvidet til at omfatte flere teknologier end

tidligere og der er taget højde for, at der løbende kommer nye teknologiske muligheder. Viborg Kommune er som hidtil forpligtet til at registrere alle tilfælde af magtanvendelser.

Alle medarbejdere har i 2020 gennemført et e-læringsmodul om de nye regler for magtanvendelse.

Status 2020 – interne tilbud
Antallet og fordelingen af magtanvendelser på Viborg Kommunes socialområde i 2020 fremgår af tabel 1 i bilag 1 (lukket bilag). Som det fremgår af tabel 1 i bilag 1, er der indberettet i alt 21 magtanvendelser på Socialområdet i 2020.

Alle tilfælde er vurderet at være inden for lovgivningen. Der var otte tilfælde af magtanvendelse uden lovhjemmel i 2019 og ét i 2018. En magtanvendelse kan for eksempel være uden lovhjemmel, hvis det i den efterfølgende analyse konkluderes, at medarbejderen kunne have forsøgt sig med en anden pædagogisk tilgang for at aflede borgeren, eller at der ikke var risiko for personskade eller skade på genstande af stor værdi, da magtanvendelsen fandt sted. Begge dele er forudsætninger for, at en magtanvendelse er lovlig.

I bilag 2 ses tallene for tryghedsskabende velfærdsteknologi for Katrinehaven. Tallene for Katrinehaven vises separat, da der i november 2020 var besøg af Socialtilsyn Midt. Her blev det konstateret, at Katrinehaven ikke havde anmodet om forhåndsgodkendelse til at bruge tryghedsskabende velfærdsteknologi som for eksempel epilepsi-alarmer, trædemåtter, bløde seler mv. hos 16 borgere. Det betød, at Katrinehaven dagligt skulle indberette al brug af teknologierne som magtanvendelse. Derfor har Katrinehaven et højt antal indberetninger i 2020.
Katrinehaven har siden da indsendt de manglende anmodninger om forhåndsgodkendelse og de er alle blevet behandlet. Katrinehaven skal derfor ikke længere indrapportere al brug af tryghedsskabende velfærdsteknologi. Se mere i bilag 2.

Tabel 1: Magtanvendelser i 2014-2020 på Viborg Kommunes egne tilbud

År	Magtanvendelser i alt på interne tilbud
2014	50
2015	30
2016	25
2017	45
2018	34
2019	49
2020	21

I tabel 1 ses antallet af magtanvendelser på Viborg Kommunes egne botilbud i perioden 2014 til 2020. I tabellen er indberetningerne fra Katrinehaven ikke medtaget. Med 21 magtanvendelser i 2020 er antallet lavere end tidligere år.

Status 2020 – eksterne tilbud
I tabel 2 i bilag 1 ses magtanvendelser i forhold til Viborg-borgere, der bor på eksterne tilbud ved enten en region, et selvejende opholdssted eller en anden kommune. På de eksterne tilbud var der i 2020 61 tilfælde af magtanvendelser, heraf blev tre vurderet uden for lovgivningen. I 2019 var der i alt 44 tilfælde af magtanvendelser overfor Viborg-borgere på eksterne tilbud.

Arbejdet med at minimere antallet af magtanvendelser
Antallet af magtanvendelser minimeres ved, at medarbejderne bruger pædagogiske metoder til at skabe en struktur og tryghed i dagligdagen, der betyder, at borgerne i mindre grad reagerer udadrettet.
Samtidig skal tilbuddene altid analysere og drøfte magtanvendelser efterfølgende. Det sker for at styrke medarbejdernes opmærksomhed på, at bruge de bedste pædagogiske redskaber og at bruge den mindst indgribende tilgang over for den enkelte borger.
Socialområdets fagkonsulent for magtanvendelser registrerer og behandler alle magtanvendelser. Fagkonsulenten følger udviklingen i antallet og typen af magtanvendelser tæt, for at sikre, at principperne i servicelovens bestemmelser om magtanvendelser efterleves og at antallet af magtanvendelser minimeres. Det sker i en løbende dialog mellem konsulenten og tilbuddets ledelse og medarbejdere. Det sker også igennem konsulentens opfølgning på konkrete magtanvendelser (handleplaner, rådgivning, vejledning mv.) samt undervisningstilbud til medarbejdere og studerende. Desuden fører Socialtilsyn Midt og borgerens sagsbehandler tilsyn med tilbuddenes håndtering af magtanvendelser og kendskab til lovgivningen om magtanvendelser.

Alternativer
Intet.

Tidsperspektiv
Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser
Intet.

Juridiske og planmæssige forhold
Intet.

BILAG

1 - 8899332	**Lukket**	**Oversigt over magtanvendelser på Socialområdet 2020**	**(117769/21)**	**(H)**
2 - 8899324	**Åben**	**Registreringspraksis på Katrinehaven**	**(117761/21)**	**(H)**